

КОМПЛІМЕНТ ЯК РЕГУЛЯТИВНИЙ МОВЛЕННЄВИЙ АКТ

Луценко Д., студ. ПР-62

Комплімент, розглянутий як одиниця мовленнєвої поведінки, є особливим видом мовленнєвих вчинків. Поняття мовленнєвого вчинку поєднує в собі такі категорії, як мовленнєва дія, соціально-психологічна взаємодія і спосіб мовної реалізації мовленнєвої дії.

Мовленнєва дія, в силу її спрямованості на якісно різні (мовленнєві і немовленнєві) комунікативні цілі, являє собою складну єдність іллокутивного акту, перлокутивного акту і соціальної дії. Іллокутивний акт є вираженням повністю відкритих намірів мовця, що має розпізнати адресат. Суть перлокутивного акту полягає у запланованій зміні психічного стану адресата. Соціальна дія в нашому розумінні - це цілеспрямований процес управління поведінкою адресата.

Спосіб реалізації мовленнєвої дії визначається як закономірностями вживання мови в мовленні, так і позамовними факторами - соціально-психологічними особливостями (колективними та індивідуальними) учасників взаємодії.

Комплімент як іллокутивний акт належить до класу експресивів (по Серлю) та має такі властивості:

Іллокутивні цілі компліменту полягають у тому, щоб виразити:

1) інтенційний стан мовця, репрезентативний зміст якого складає позитивна оцінка, експліцитно чи імпліцитно виражена в пропозиційному змісті висловлювання; 2) намір / прагнення / бажання мовця доставити задоволення адресату; 3) позитивне ставлення мовця до адресата.

Комплімент як перлокутивний акт націлений на те, щоб викликати у адресата позитивну емоційну реакцію, зробити йому приємне. В основі перлокутивного акту компліменту - задоволення життєво важливої потреби адресата бути визнаним і високо оціненим тими, хто його оточує. Перлокутивні акти компліменту можуть бути успішними чи неуспішними, навмисними чи ненавмисними.

Основний методологічний принцип вивчення комплімента є комунікативно-функціональний підхід до проблем мови й мовлення, з опорою на цілісну теоретичну концепцію, що дозволяє коректно описувати та вірогідно інтерпретувати комунікативні та культурні явища.

Наук. керівник - Баранова С.В., к.філол. н., доц.